

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON JURNAL

Iyul №7, 2026

Агробизнес, наука и
технология

AGROBIZNES FAN VA TEXNOLOGIYALAR

Agribusiness, science and
technology

№ 083688

ISSN:
3060-5245

Toshkent-2026

Platform &
workflow by
OJS / PKP

BOSH MUHARRIR

Oblomurov Narzullo Naimovich – i.f.d. (DSc), professor.

Bosh muharrir o'rinbosarlari:

Islamov Soxib Yaxshibekovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Sultonov Kamoliddin Sadriddinovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Farmonov To'liqin Xayitmurodovich – i.f.d. (DSc), professor.

Muharrir:

Beglayev Uchqun Xurramovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

Tahrir hay'atining xalqaro a'zolari:

Kusainov Xalel Xaymullayevich – i.f.d. professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)

Vilija Aleknevičienė – i.f.d. professor (Universitet Vitovta Velikogo)

Gilbert Ludwig – professor, (Jamk University of Applied Sciences)

Bobojonov Ixtiyor Baxtiyorovich – i.f.d. professor (Germaniyaning Leybnits nomidagi Markaziy Osiyoda qishloq xo'jaligini rivojlantirish instituti (IAMO))

Daiva Makutenene – professor, (Vitautas Magnus universiteti, Litva)

Xaitboyeva Nargiza Alikulovna – i.f.d. dotsent (Tojikiston davlat huquq, biznes va siyosat universiteti)

Tahrir hay'ati:**08.00.00-Iqtisodiyot fanlari:**

Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich – i.f.d. (DSc), professor;

Saidov Muxammad-Ali Xakimovich – i.f.d. (DSc), professor;

Rustamova Iroda Baxramjanovna – i.f.d. (DSc), professor;

Ochilov Ilhom Sayitqulovich – i.f.d. (DSc), professor;

Askarov Nazimjon Niyozovich – i.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Altinbek Yangibayevich – i.f.d. (DSc), professor;

Boltayev Abror Sayitmuradovich – i.f.d. (DSc), dotsent;

Abduvasikov Abduaziz Abdulazizovich – i.f.n. professor;

Mamadiyarov Dilshad Uralovich – i.f.n. dotsent;

Achilov Mashrab Ulug'bekovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Galimova Feryuza Rafikovna – i.f.n. dotsent;

Odilova Dilnozaxon Barnayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Yangiboyev Dilshod G'ulomovich – i.f.f.d. (PhD);

Saidova Dildora Nurmatovna – i.f.n. dotsent;

Dexkanova Nilufar Sagdullayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Roziqov Jahongir Mustaqim o'g'li – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Boltayev Nurali Shiramatovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Ibragimova Madina Ismoilovna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Javlijev Nuriddin Bektemir o'g'li – i.f.f.d. (PhD).

06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari:

Shokirov Alisher Djuraboyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Mardanov Husniddin Xolbozorovich – q.x.f.d. (DSc);

Abdiyev Fozil Rashidovich – q.x.f.d. (DSc);

Sattorov Maqsud Axtamovich – q.x.f.d. (DSc);

Yuldashov Nurbek Ergashovich – v.f.d. (DSc);

Xalmirzayev Dilmurad Kamilovich – q.x.f.d. (DSc), dotsent;

Namazov Ixtiyor Choriyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Xudayqulov Jonibek Bozarovich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Eshonqulov Jamoliddin Saporboy o'g'li – q.x.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Anvar Kodirullayevich – b.f.n., katta ilmiy xodim;

Atabayev Ma'ruf Maxmudovich – q.x.f.n. professor;

Safarov Asqar Asadullayevich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Mustafakulov Davron Mamatqulovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Kasimov Botir Sadriddinovich – q.x.f.f.d. (PhD);

Akramov Umiddilla Ikramdjanovich – q.x.f.n. dotsent;

Elboboyev Abdug'ani Shuxrat o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Muxammadov Yo'ldoshbek Akmal o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Maxmudova Shaxnoza Abdufattaxovna – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent.

MUASSIS

Toshkent davlat agrar
universiteti

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR

Manzil: Toshkent viloyati, Qibray
tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.

Jurnalning telegram manzili:

t.me/agrobiznes_elektronjurnal

E-mail: licht-1989@mail.ru

Jurnalning rasmiy sayti:

<https://www.agrobiznesjournal.uz>

Tel: +(998) 93 439 30 00

Jurnalning ilmiyligi:

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 30.11.2024-yildagi
№364/5-sonli qarori bilan
08.00.00-Iqtisodiyot fanlari
bo'yicha, 08.05.2025-yildagi
№370/5-sonli qarori bilan
06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari
bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy
ilmiy natijalarini chop etish
tavsiya etilgan milliy ilmiy
nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

Elektron nashr, 673 sahifa.

E'lon qilishga 2026-yil 30-iyulda
ruxsat etildi.

JAMSHID SHODMONOV

The growth of online shopping in Uzbekistan and its impact on consumer behavior.....412

ERKABOYEVA JASMINA SAFARALI QIZI

Xususiyl tadbirkorlik: kichik biznesning rivojlanishi va strategik yutuqlari.....426

TASHNAZAROVA SITORA FAXRIDDINOVNA

Sanoat tarmoqlarini rivojlantirishda investitsiyalardan foydalanishning zaruriyati va o'ziga xos xususiyatlari.....432

ERGASHEVA SHAXZODA BAHROM QIZI

Sun'iy intellekt yordamida yashil iqtisodiyotni rivojlantirish.....442

BAHROM KAMILOVICH AVEZOV

Orol dengizi mintaqasida qashshoqlikni kamaytirish: ijtimoiy-iqtisodiy, ekologik va institutsional yondashuvlarning ko'p o'lchovli tahlili.....448

MAHMUDOV QUDRATILLO XURSANDBEK O'G'LI

O'zbekiston tijorat banklarida kredit risklarini baholash va boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish: xalqaro standartlar va milliy amaliyot.....458

QISHLOQ XO'JALIGI FANLARI

OCHILDIEV UKTAM OLLANAZAROVICH

Surxondaryo viloyatida anor yetishtirishning agroteknologik xususiyatlari.....466

XUDAYQULOV JONIBEK BOZAROVICH, QASHQABOYEVA CHULPANOY TULKUNOVNA, ALISHEROV XASAN ALISHER O'G'LI

Dunyo mamlakatlari va O'zbekistonda sholini muttasil yetishtirishda mineral va organik o'g'itlar qo'llashning hosildorlikga ta'siri.....472

ЧОРИЕВА ЗАРХОЛ ҚОДИРОВА

Суғориш усуллари ва тартибини анор навлари фенологик фазаларининг ўтиш муддати ва давомийлигига таъсири.....478

MIRZASOLIYEV MIRZAOSIMJON MIRZASOYPOVICH

Oraliq ekin sharoitida turli ekish sxemalarining piyoz hosildorligiga ta'siri.....484

МАВЛОНОВА НАСИБА УМАРОВА

Оптималь суғориш ва сув танқислиги шароитида ғўзанинг навлараро мураккаб дурагайларида олинган оила, тизма ва навида 1000 дон чигит вази белгисининг шаклланиши.....488

MUXTOROV O'ZBEKXON BURHONOVICH

Davlat mulkchiligi sharoitida qishloq xo'jaligi yerlarini me'yoriy baholashning gibril modeli: obyektiv va bozor signallarini integratsiyalash asosida.....493

YO'LDOSHEV NURBEK ERGASHOVICH, SAYFULLAEVA MAXBUBA ILXOMOVNA

«Alpek» mahalliy antigelmint substansiyasining quyonlarda o'tkir toksikligini klinik, gematologik va biokimyoviy baholash.....501

OCHILOVA MUXAYYO SHAKAR QIZI

Baholash natijalari asosida yer tuzish loyihalarini optimallashtirish.....509

YULDASHOV NURBEK ERGASHOVICH, ZAHRIDDINOVA GAVHAR HASAN

QIZI

Chorvachilik mahsulotlari xavfsizligini ta'minlashda go'sht va go'sht mahsulotlarini veterinariya-sanitariya jihatidan baholash usullari va ilmiy-amaliy ahamiyati.....516

MIRZASOLIYEV MIRZAOSIMJON MIRZASOYPOVICH, SHOKIROV ALISHER

JO'RABOYEVICH

Piyozni oraliq ekin sifatida ko'chatidan ekib yetishtirishda piyoz nav namunalarining rivojlanish bosqichlarini davomiyligi.....521

ТРЯНОВСКАЯ РАНО АБДУСАТТАРОВНА, ИСАМУХАМЕДОВ САЛИХ

ШУКУРОВИЧ

Сезонная динамика клинических показателей Африканских страусов разных возрастных групп в условиях Узбекистана.....526

TURDALIEV JAMOLBEK MO'MINALIEVICH, SANAQULOV SUXROB

FARMONQULOVICH

Teskari Osmos texnologiyasi yordamida minerallashgan kollektor-drenaj suvlarini tozalash va uning tuproq ekologik-meliorativ holatiga ta'siri.....531

BO'RIYEV ABROR NORTAJIYEVICH, NIZOMOV RUSTAM AXROLOVICH

No'sh piyozdan bosh piyoz yetishtirishda ekish sxemalarining iqtisodiy samaradorlikka ta'siri.....539

KAMALOVA NARGIZA MAXAMMADOVNA

Pomidorni kokteyl tipidagi duragay namunalarining hosildorligi.....545

OCHILOVA MUXAYYO SHAKAR QIZI

Yer tuzishni majmuaviy baholashning integrallashgan ko'rsatkichini shakllantirish va hisoblash algoritmi.....552

BOLTAYEV SAYDULLO MAQSUDOVICH, MELIYEVA FAROG'AT SHAVKAT

QIZI

Kuzgi bug'doyning (*Triticum Aestivum* L.) biometrik ko'rsatkichlari va hosil elementlarining shakllanishiga mineral o'g'itlarga qo'shimcha tabiiy adsorbentlarni qo'llashning ta'siri.....567

UZOQOV ADIXAMJON ABRORJON O'G'LI

Qator orasi va ko'chat qalinligining sholi hosili va don sifatiga ta'siri.....571

BOBOBEKOVA SHAROFAT DO'STNAZAR QIZI

Sug'oriladigan yerlarning sho'rlanish dinamikasi va meliorativ holatini baholash.....576

MUNIRA SHAVKATOVNA XUDAYQULOVA

Sabzavot loviyasi (*Phaseolus Vulgaris* L.)ning navlari o'sishi, dukkak shakllanishi va hosildorligiga ta'siri.....582

ESHONQULOV JAMOLIDDIN SAPORBOY O'G'LI, XUDAYBERGENOV NE'MATULLA MATKARIMOVICH, TO'XTAYEVA GULSHAN PO'LOTOVNA

Buxoro-10 (Sardor-1) va Porloq-1 g'o'za navlari ekilgan tajriba dalasi tuprog'ining suv o'tkazuvchanligi.....587

SAYFIDINOV XAYITMUROD ZIYEDULLAYEVICH

Ekish chuqurligi va minutuganak vaznining kartoshka Sante navi Palak hamda ildiz massasiga ta'siri.....591

RAHMANOV ASHRAF KOMILOVICH, MAVLANOV LAZIZ BAXTIYOR O'G'LI

Qattiq bug'doy nav va tizmalarini laboratoriya sharoitida qurg'oqchilikka chidamliligini baholash.....596

ABDULLAYEVA HILOLA RAVSHANOVNA, QOSIMOV AXMADJON ABDUQODIROVICH, AYTAYEVA DILFUZA RUSTAMBOY QIZI

Oltinsimon qorag'at navlari va duragaylarining pishish davrida mevalarining biokimyoviy tarkibini aniqlash.....600

OCHILOVA MUXAYYO SHAKAR QIZI

Gis texnologiyalari asosida mavzuli va dinamik xarita-sxemalarni yaratish prinsiplari.....604

УБАЙДУЛЛАЕВ МАДАМИНЖОН МЎМИНЖОН ЎҒЛИ, МАМАСОЛИЕВ ЗАФАРБЕК КИМСАНБОЕВИЧ, ЭРГАШЕВ НОДИРБЕК ЮЛДАШАЛИЕВИЧ

Ўрта толали ғўза навларининг ҳақиқий кўчат қалинликларини ўрганиш.....614

MUSIRMANOV NURALI FAYZULLAEVICH

O'zbekiston sharoitida qoramol embrionini transplantatsiya qilish natijasida olingan buzoqlar tug'ilgandagi tirik vazn ko'rsatkichlari.....620

RAVSHANBEK INOMJONOVICH SIDDIQOV, FAZLIDDIN ERGASHOVICH UZAKOV

O'zbekiston sharoitida mahalliy va xorijiy kuzgi bug'doy kolleksiya namunalarining biometrik ko'rsatkichlari tahlili.....624

ДЖЎРАЕВ МУҚИМЖОН ЯКУБЖАНОВИЧ, ЁКУБЖОНОВ ФАЗЛИДДИН ХУСНИДДИН ЎҒЛИ

Такрорий экин сифатида етиштирилган дуккакли экинларнинг поя баландлигига маъданли ўғит меъёрларининг таъсири.....630

ABDULLAYEVA HILOLA RAVSHANOVNA, SHAYKOVA DILNOZA DILMUROD QIZI

Isitilmaydigan issiqxona sharoitida yetishtirilayotgan ayrim qulupnay navlarining morfo-biologiyasi.....639

AVEZOVA ASALXON HAYITBOY QIZI, JUMANIYOZOVA SEVINCH G'ANIY QIZI

Iqlimiy o'zgarishlar sharoitida g'o'za va mevali daraxtlar so'ruvchi zararkunandalari populyatsiya dinamikasining transformatsiyasi.....644

GULMURATOVA SEVARA O'RAZALI QIZI, MAMARAXIMOV BUNYOD IKROMOVICH

Beda nav, namunalarining lalmikor maydonlardagi bargdorlik ko'rsatkichlari.....657

ДЖУМАНИЯЗОВА ЮЛДУЗОЙ АБДУШАРИПОВНА, ЛАТИПОВА РЎЗАЖОН ШАВКАТОВНА

Минерал ўғит меъёрларини оқ жўхорининг “Тошкент оқ донлиси” навининг ўсиш кўрсаткичлари ва ҳосилдорлигига таъсири.....661

KAYUMOV NORBOY SHAKIRJONOVICH, SULTONOV KUDRAT RUSTAMOVICH

No'xatning agroekologik nav sinash ko'chatzorida nav va tizmalarning xosildorlik va don sifat ko'rsatkichlari.....668

UO'K: 633.31/37;631.527.2

NO'XATNING AGROEKOLOGIK NAV SINASH KO'CHATZORIDA NAV VA TIZMALARNING XOSILDORLIK VA DON SIFAT KO'RSATKICHLARI

KAYUMOV NORBOY SHAKIRJONOVICH

O'simliklar genetik resurslari ilmiy tadqiqot instituti
Andijon ilmiy tajriba stansiyasi direktor o'rinbosari. q/x.f.f.d.,kix.
ORCID: 0009-0000-5817-9320

SULTONOV KUDRAT RUSTAMOVICH

O'simliklar genetik resurslari ilmiy tadqiqot instituti
Andijon ilmiy tajriba stansiyasi O'simliklar genofondi bo'limi mudiri

Annotatsiya. Mazkur maqolada sug'oriladigan sharoitda yetishtirilgan no'xat (*Cicer arietinum* L.) nav va tizmalarining qimmatli xo'jalik hamda seleksion belgilari baholangan. Tadqiqot davomida jahon kolleksiyasiga mansub nav va namunalar biotik va abiotik stress omillariga chidamliligi, hosildorligi hamda boshqa muhim agrobiologik ko'rsatkichlari bo'yicha kompleks o'rganildi. Natijada yuqori hosildor, stress omillariga chidamli va qimmatli belgilarga ega istiqbolli nav hamda tizmalar saralab olinib, seleksiya ishlarida donor nav sifatida foydalanish uchun tavsiya etildi.

Kalit so'zlar: no'xat nav va tizmalar, oqsil miqdori, o'suv davri, o'simlik bo'yi, andoza nav, pishish sanasi.

Аннотация. В данной статье дана оценка ценным хозяйственным и селекционным признакам сортов и линий нута (*Cicer arietinum* L.), выращенных в условиях орошения. В ходе исследований сорта и образцы мировой коллекции были комплексно изучены по устойчивости к биотическим и абиотическим стрессовым факторам, урожайности, а также другим важным агробиологическим показателям. По результатам исследований были отобраны перспективные сорта и линии, характеризующиеся высокой урожайностью, устойчивостью к стрессовым факторам и наличием ценных хозяйственно-биологических признаков. Отобранные генотипы рекомендованы для использования в качестве донорских сортов в селекционных программах по созданию новых высокопродуктивных и устойчивых сортов нута.

Ключевые слова: сорта и линии нута, содержание белка, вегетационный период, высота растений, стандартный сорт, срок созревания.

Abstract. This article evaluates the valuable agronomic and breeding traits of chickpea (*Cicer arietinum* L.) varieties and breeding lines grown under irrigated conditions. During the study, varieties and accessions from the world germplasm collection were comprehensively assessed for their resistance to biotic and abiotic stress factors, grain yield, and other important agrobiological characteristics. As a result, promising varieties and breeding lines possessing high yield potential, resistance to stress factors, and valuable agronomic traits were identified. The selected genotypes are recommended for use as donor varieties in chickpea breeding programs aimed at developing new high-yielding and stress-tolerant cultivars.

Keywords: chickpea varieties and breeding lines, protein content, growing period, plant height, check variety, maturity day.

KIRISH

Dunyoda so'nggi yillarda iqlimning keskin o'zgarib borishi natijasida o'rganilayotgan no'xat ekinining rivojlanish bosqichida haroratning yuqori darajada ko'tarilishi, sovuq tushishi, kasallik va zararkunandalar bilan

zararlanishi tufayli don sifat ko'rsatkichiga salbiy ta'sirini ko'rsatib, hosildorlikning keskin pasayishiga sabab bo'lmoqda. Ushbu holatlarni oldini olishda dunyoning yetakchi seleksioner olimlarning oldidagi vazifalardan biri ertapishar, biotik va abiotik omillarga bardoshli, raqobatbardosh no'xatning nav va tizmalaridan foydalangan holda amaliy seleksiya uchun boshlang'ich ashyolarni yaratish hamda ular asosida yangi navlarni yaratishdir.

ADABIYOTLAR SHARHI

PM.Gaur va boshqalar [1] o'z ilmiy tadqiqotlari davomida no'xat urug'ini ekish chuqurligi tuproq namligini xisobga olgan holda 5-8 sm chuqurga ekish maqsadga muvofiqdir.

S.B. Avtar va boshqalar [2] o'z tadqiqotlariga ko'ra Xindistonda so'ngi 10 yil mobaynida no'xat yetishtirishning o'sish sur'ati 5,89 % ga oshdi. Bu ko'rsatkich boshqa qishloq xo'jalik ekinlariga nisbatan ijobiy natija hisoblanadi. 2013-2014 yillarda no'xat ishlab chiqarish 9,5 mln/t oshganligi kuzatildi.

A.Ouji va boshqalar [3] ta'kidlashlaricha dukkakli ekinlarda jumladan no'xatda yil qurg'oqchil kelganda o'simlik dukkak hosil qilishida 50%, gullash davrida esa 44% zarar yetkazadi. Bu esa hosildorlik kamayishiga sabab bo'ladi.

HS. Sayyed et.al [4] tajribalariga ko'ra tashqi muhitning abiotik omillardan (qurg'oqchilik) o'simliklar uchun eng katta yo'qotish hisoblanadi. Jumladan no'xat ekini qurg'oqchilik tufayli hosilni yo'qotilishi geografik mintaqalarga qarab 15-60% gacha nobud bo'lishi kuzatildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Olib borilgan tadqiqot O'simliklar genetik resurslari ilmiy-tadqiqot instituti Andijon ilmiy-tajriba stansiyasida amalga oshirildi. No'xat nav va tizmalar soni 30 ta, 3 qaytariqda, 20 m² maydonga ekib o'rganildi. No'xat nav va tizmalarining ekish ishlari 18- mart sanasida amalga oshirildi. Ekish oldi tajriba dala maydonlari begona o'simlik qoldiqlaridan tozalandi. O'simlikning unib chiqishi nav va tizmalarda 31- martdan 2- aprelgacha davom etganligi aniqlandi. Pishish sanasi 28- maydan 10- iyungacha davom etganligi kuzatildi. Andoza Yulduz navi 7- iyun, Polvon navi 3- iyun sanasida pishganligi kuzatildi. Andoza navlarga nisbatan erta muddatda pishgan nav va tizmalardan K-1528 tizmasi 28- may sanasida erta muddatda pishganligi aniqlandi qolgan nav va tizmalar 3-4 kun farq bilan pishganligi aniqlandi.

No'xat nav va tizmalarining o'suv davri davomiyligi 56-70 kunni tashkil etdi. Nav va tizmalarda o'simlik bo'yi ko'rsatkichi 49,0-66,0 sm gacha bo'lganligi kuzatildi. Andoza Yulduz navida 50,7 sm, Polvon navida 56,3 sm tashkil etdi. Andoza navlarga nisbatan K-1492 (Xosildor) navi 66,0 sm, K-16747 tizmasi 65,7 sm, K-3328 tizmasi 63,3 sm qolgan nav va tizmalar 5-10 sm ko'rsatkich bilan farqlanganligi kuzatildi.

Pastki dukkaklarning tuproq yuzasidan balandligi 23,3-35,3 sm gacha bo'lganligi kuzatildi. K-1486 (Saxro-1) navi 35,3 sm, K-1488 tizmasi 34,7 sm, K-6785 tizmasi 33,3 sm, K-1492 (Xosildor) navi 33,0 sm bo'lganligi kuzatildi.

Qolgan tizmalar andoza navlarga nisbatan 3-8 sm yuqori ko'rsatkich ko'rsatganligi aniqlandi. Pastki dukkak yerdan balandligi o'rim yaig'im davrida nes-nobudsiz o'rishda muhim ko'rsatkich bo'la oladi (1- jadval).

1-jadval

**Agroekologik nav sinash ko'chatzorida no'xat nav va tizmlarning
xosildorlik va don sifat ko'rsatkichlari (Andijon 2024- yil)**

Nº	Entry	Nav va tizmalar nomi	Ekilgan sana, kun	Unib chiqish, sana	Pishish, sana	O'suv davri, kun	O'simlik bo'yi, sm	Pastki dukkaklar joylashuvi (tuproq yuzasiga), sm	Bir tup o'simlikdagi donlar soni, dona	1000 ta don vazni, g	Bir o'simlik hosili, g	Hosildorlik, s/ga	Oqsil miqdori, %
1	1	Yulduz (st)	18 mar	31 mar	7 iyun	68	50,7	30,7	72	307,7	22,3	13,9	26,1
2	7	K-1486 (Saxro-1)	18 mar	2 apr	8 iyun	67	52,0	35,3	63	415,4	26,0	19,2	25,9
3	13	K-6814	18 mar	1 apr	6 iyun	66	52,7	26,3	42	313,5	13,1	14,9	23,3
4	14	K-240	18 mar	1 apr	7 iyun	67	54,3	26,7	42	313,3	13,2	17,7	25,2
5	20	K-988	18 mar	1 apr	8 iyun	67	50,3	29,0	49	325,5	16,1	18,2	21,1
6	26	Tur	18 mar	1 apr	6 iyun	66	54,7	27,0	57	424,0	24,0	18,2	22,6
7	3	K-6785	18 mar	2 apr	5 iyun	65	50,0	33,3	79	336,7	26,5	14,8	24,5
8	15	K-1301	18 mar	1 apr	9 iyun	69	59,7	30,3	106	309,6	32,7	22,7	23,1
9	21	K-1492 (Xosildor)	18 mar	1 apr	8 iyun	67	66,0	33,0	76	343,5	26,1	25,1	28,2
10	27	K-1331	18 mar	1 apr	10 iyun	70	49,3	24,3	78	328,2	25,7	15,9	23,2
11	16	K-4544	18 mar	2 apr	7 iyun	66	54,3	31,3	73	399,9	29,2	14,9	21,8
12	22	K-1488	18 mar	2 apr	5 iyun	64	53,7	34,7	61	396,3	24,3	14,4	22,1
13	11	K-1528	18 mar	1 apr	28 may	56	52,7	30,3	38	379,1	14,4	17,7	23,6
14	17	K-3328	18 mar	1 apr	6 iyun	65	63,3	32,7	110	425,4	46,7	15,6	21,5
15	6	K-16747	18 mar	1 apr	9 iyun	69	65,7	31,7	107	306,6	32,7	18,0	24,9
16	12	K-16756	18 mar	1 apr	7 iyun	67	50,0	27,7	50	331,0	16,4	16,7	22,2
17	18	K-897	18 mar	2 apr	5 iyun	64	51,3	24,7	36	385,6	13,9	14,3	24,9
18	24	K-16748	18 mar	2 apr	4 iyun	63	49,0	23,3	46	376,3	17,4	13,6	23,8
19	30	Polvon (st)	18 mar	2 apr	3 iyun	62	56,3	25,3	47	355,7	16,6	18,9	24,3
Min			18 mar	31 mar	28 may	56	49,0	23,3	36	306,6	13,1	13,6	21,1
Mean			18 mar	1 apr	6 iyun	66	54,5	29,4	65	356,5	23,0	17,1	23,8
Max			18 mar	2 apr	10 iyun	70	66,0	35,3	110	425,4	46,7	25,1	28,2
LSD ₀₅						1,81				0,38		0,26	0,66
LSD _{05%}						2,75				0,109		1,772	2,784
Cv%						3							
						1,7				0,1		1,1	1,7

No'xat nav va tizmalarda generativ organlarning rivojlanishi turlicha bo'ladi. Bir tup o'simlikdagi mahsuldorlik ko'rsatkichi 36-110 donagacha bo'lganligi kuzatildi.

Andoza Yulduz navida ushbu ko'rsatkich 72 dona, Polvon navida 47 dona, andoza navlarga nisbatan K-3328 tizmasi 110 dona, K-16747 tizmasi 107 dona, K-1301 tizmasi 106 dona, K-6785 tizmasi 79 dona, K-1331 tizmasi 78 dona, K-1492 (Xosildor) navi 76 dona tashkil etib, yuqori natija ko'rsatganligi aniqlandi.

Donning 1000 dona vazni nav va tizmalarda 306,6-425,4 g gacha bo'lganligi kuzatildi. Andoza Yulduz navida 307,7 g, Polvon navida 355,7 g tashkil etdi. Andoza navga nisbatan K-3328 tizmasi 425,4 g, Tur tizmasi 424,0 g, K-1486 (Saxro-1) navi 415,4 g, K-1492 (Xosildor) navi 343,5 g tashkil etib, yuqori natija ko'rsatganligi aniqlandi. Xar bir paykalchadan bir tup o'simlik hosil qo'rsatkichi 13,1-46,7 g gacha bo'lganligi kuzatildi.

Andoza navlarga nisbatan yuqori natija ko'rsatgan nav va tizmalar tanlab olindi. Donning hosildorlik ko'rsatkichi nav va tizmalarda 13,6-25,1 s/ga bo'lganligi kuzatildi. Andoza Yulduz navida 13,9 s/ga, Polvon navi 18,9 s/ga, andoza navlarga nisbatan yuqori ko'rsatkich ko'rsatgan K-1492 (Xosildor) navi 25,1 s/ga, K-1301 tizmasi 22,7 s/ga, K-1486 (Saxro-1) navi 19,2 s/ga yuqori natija ko'rsatganligi kuzatildi.

Don tarkibidagi oqsil miqdor ko'rsatkichi 21,1-28,2 foizgacha bo'lganligi kuzatildi. Andoza Yulduz navida 26,1 foiz, Polvon navida 24,3 foiz andoza navlarga nisbatan yuqori natija ko'rsatgan K-1492 (Xosildor) navi 28,2 foiz ko'rsatkich bilan yuqori natija ko'rsatganligi kuzatildi.

XULOSA

Xulosa o'rnida o'rganilgan no'xat nav va tizmalarning o'suv davri davomiyligi, don sifati va xosildorlik ko'rsatkichlari o'rganilganda andoza navlarga nisbatan erta muddatda pishgan K-1528 tizmasi 56 kun, xosildorlik ko'rsatkichi bo'yicha K-1492 (Xosildor) navi 28,2 s/ga, K-1301 tizmasi 22,7 s/ga, oqsil miqdor ko'rsatkichi bo'yicha K-1492 (Xosildor) navi 28,2 foiz ko'rsatkich bilan ijobiy natija ko'rsatganligi aniqlandi. No'xat nav va tizmalarda qaytariqlar bo'yicha statistik taxlil natijalari o'simlikning o'suv davri davomiyligi $LSD_{05\%}$ -2,7 foiz, 1000 dona don vazni ko'rsatkichi bo'yicha $LSD_{05\%}$ -0,109 foiz, xosildorlik ko'rsatkichi bo'yicha $LSD_{05\%}$ -1,8 foiz, oqsil miqdor ko'rsatkichi bo'yicha $LSD_{05\%}$ -2,8 foiz kuzatilib, ijobiy natija berganligi kuzatildi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Gaur PM., Tripathi S., Gowda CLL., Ranga Rao GV., Sharma HC., Pande S and Sharma M. 2010. Chickpea Seed Production Manual. Patancheru 502 324, Andhra Pradesh, India: International Crops Research Institute for the Semi-Arid Tropics. 28 pp.

2. AVTAR SINGH BIMBRAW. Use of Conservation Technology for the Improvement in Production of Chickpea in Comparison to Wheat. Current Agriculture Research Journal. Vol. 4(1), 01-15 (2016).

3. Ouji A., Yel-Bok S., Mouelhi M., Ben Younes M., Kharrat M. Yield and Yield Components of Chickpea (*Cicer arietinum* L.) as Influenced by Supplemental Irrigation under Semi- arid Region of Tunisia. World Journal of Agricultural Research, 2016. Vol. 4. №5. p.153-157.

4. Sayyed Hossain Sabaghpour., Ali Akbar Mahmadi., Ali Saeed., Masood Kamel., R.S. Malhotra. Study on chickpea drought tolerance lines under dryland condition of Iran // Indian J. Crop Science 1(1-2) p. 70-73(2006).

2026-yil, iyul. №7-son.

Mas'ul muharrir: Beglayev Uchqun

Musahhih: Boltayev Nurali

Sahifalovchi va dizaynerlar: Normurodov Sarvar,
Sharipov Shoxruh

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul hisoblanadi. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqolalar, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: licht-1989@mail.ru

Jurnalning telegram manzili: t.me/agrobiznes_elektronjurnal

Telefon raqami: +998939018320, +998934393000

Jurnal rasmiy sayti: <https://www.agrobiznesjournal.uz>

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali 2023-yil 23-maydan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669225** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №083688

**Manzilimiz: Toshkent viloyati, Qibray tumani,
Universitet ko'chasi, 2-uy**